

Wektor Wiedzy

Kierunek Twojego rozwoju.

Składka zdrowotna – roczne rozliczenie za 2022 r., obniżenie do potencjalnego podatku należnego, przypadki trudne i wątpliwe

Prowadzący: Anna Stokłosa

SKALA PODATKOWA

9% DOCHODU

Art. 79. 1. Składka na ubezpieczenie zdrowotne wynosi 9% podstawy wymiaru składki, z zastrzeżeniem art. 79a, art. 80, art. 82 i art. 242.

PODATEK LINIOWY

4,9% od dochodu

ALE

nie może być niższa niż 9% minimalnego **wynagrodzenia**

Art. 79a. 1. Składka na ubezpieczenie zdrowotne osób prowadzących działalność pozarolniczą, o których mowa w art. 8 ust. 6 pkt 1, 3, 4 i 5 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych oraz w art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców, opłacających podatek dochodowy na zasadach określonych w art. 30c ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych wynosi 4,9% podstawy wymiaru składki, jednak nie mniej niż kwota odpowiadająca 9%:

- 1) **minimalnego wynagrodzenia obowiązującego w pierwszym dniu roku składkowego**, o którym mowa w art. 81 ust. 2, w przypadku składki obliczanej od miesięcznej podstawy jej wymiaru;
- 2) iloczynu liczby miesięcy w roku składkowym, o którym mowa w art. 81 ust. 2, i minimalnego wynagrodzenia obowiązującego w pierwszym dniu tego roku składkowego, w przypadku składki obliczanej od rocznej podstawy jej wymiaru.

2. Przepis ust. 1 stosuje się również w przypadku, gdy ubezpieczony, o którym mowa w ust. 1, opłaca w tym samym roku kalendarzowym podatek dochodowy na zasadach określonych w art. 30ca ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych

OBLICZENIE DOCHODU DLA CELÓW MIESIĘCZNEJ PODSTAWY WYMIARU SKŁADKI
przez przedsiębiorcę opodatkowanego na zasadach ogólnych / podatkiem liniowym / ewentualnie IP Box

Sposób obliczania dochodu dla celów ustalenia miesięcznej podstawy wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne jest następujący:

- 1) dochód za pierwszy miesiąc podlegania ubezpieczeniu w roku składkowym jest ustalany jako różnica między osiągniętymi przychodami w rozumieniu ustawy o pdof (Dz. U. z 2022 r. poz. 2647 ze zm.) a poniesionymi kosztami uzyskania tych przychodów w rozumieniu tej ustawy,
- 2) dochód ustalony w taki sposób jest pomniejszany o kwotę składek na ubezpieczenia emerytalne, rentowe, chorobowe i wypadkowe opłaconych w tym miesiącu, jeżeli nie zostały zaliczone do kosztów uzyskania przychodów,
- 3) dochód za kolejne miesiące ustala się jako różnicę między sumą przychodów osiągniętych od początku roku i sumą kosztów uzyskania przychodów poniesionych od początku roku,
- 4) dochód ustalony w taki sposób jest pomniejszany o sumę dochodów ustalonych za miesiące poprzedzające i o różnicę między sumą składek na ubezpieczenia emerytalne, rentowe, chorobowe i wypadkowe, zapłaconych od początku roku, a sumą składek odliczonych w poprzednich miesiącach; dochód nie jest pomniejszany o składki, które zostały zaliczone do kosztów uzyskania przychodów,
- 5) przy obliczaniu dochodu stosuje się art. 24 ust. 1-2b ustawy o pdof i nie uwzględnia się przychodów niepodlegających opodatkowaniu podatkiem dochodowym innych niż określone w art. 21 ust. 1 pkt 63a, pkt 63b, pkt 152-154 ustawy o pdof; w przypadku osób prowadzących podatkową księgę przychodów i rozchodów dochód ustala się z uwzględnieniem art. 44 ust. 2 zdanie drugie ustawy o pdof.

Gdy przedsiębiorca opodatkowany na zasadach ogólnych poniesie stratę podatkową, to taką sytuację - dla celów ustalenia podstawy wymiaru składki zdrowotnej - należy traktować jako brak dochodu (dochód wynosi 0 zł). Jednak w przypadku podstawy wymiaru składki zdrowotnej dla przedsiębiorców opodatkowanych na zasadach ogólnych obowiązuje miesięczna minimalna podstawa jej wymiaru.

Jeżeli obliczona kwota podstawy wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne w danym miesiącu jest niższa od kwoty minimalnego wynagrodzenia obowiązującego w pierwszym dniu roku składkowego (tj. 1 lutego), to wówczas podstawę wymiaru składki zdrowotnej za ten miesiąc stanowi kwota minimalnego wynagrodzenia. Tak wynika z art. 81 ust. 2d ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej... (Dz. U. z 2022 r. poz. 2561 ze zm.), zwanej ustawą zdrowotną. Miesięczna podstawa wymiaru składki zdrowotnej dla przedsiębiorców opodatkowanych na zasadach ogólnych za styczeń 2023 r. nie może więc być niższa niż 3,010 zł (składka - nie niższa niż 270,90 zł), bowiem tyle wynosiło minimalne wynagrodzenie w pierwszym dniu (tj. 1 lutego 2022 r.) poprzedniego roku składkowego. Natomiast minimalna podstawa wymiaru składki zdrowotnej w okresie od lutego 2023 r. do stycznia 2024 r. wynosi 3.490 zł (składka - nie niższa niż 314,10 zł).

MINIMALNA SKŁADKA ZDROWOTNA

nie niższa niż 9% kwoty minimalnego wynagrodzenia obowiązującego w pierwszym dniu roku składkowego (01.02.)

za I/2023 r.

270,90 PLN

od II/2023 r. do I/2024 r.:

314,10 PLN

NOWY LEPSZY ŁAD – ODLICZENIE SKŁADKI ZDROWOTNEJ LINIOWCA (art. 30c PIT) OD DOCHODU

2. Podstawą obliczenia podatku, o której mowa w ust. 1, jest dochód ustalony zgodnie z art. 9 ust. 1, 2–3b i 5, art. 24 ust. 1, 2, 3b–3e i ust. 4 zdanie pierwsze lub art. 24b ust. 1 i 2, lub art. 23o. Dochód ten podatnicy mogą pomniejszyć o:

- 1) składki na ubezpieczenia społeczne określone w art. 26 ust. 1 pkt 2 lit. a i pkt 2a;
 - 2) składki na ubezpieczenie zdrowotne zapłacone w roku podatkowym na podstawie ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych:
 - a) z tytułu pozarolniczej działalności gospodarczej opodatkowanej zgodnie z ust. 1,
 - b) za osoby współpracujące z podatnikiem opodatkowanym w sposób określony w ust. 1
- przy czym łączna wysokość tych składek zaliczonych do kosztów uzyskania przychodów lub odliczonych od dochodu nie może przekroczyć w roku podatkowym 8700 zł;**
- 3) wpłaty na indywidualne konto zabezpieczenia emerytalnego określone w art. 26 ust. 1 pkt 2b;
 - 4) darowiznę, o której mowa w art. 26 ust. 1 pkt 9 lit. d, w wysokości dokonanej darowizny, nie więcej jednak niż kwoty stanowiącej 6% dochodu.

NOWY LEPSZY ŁAD – ZALICZENIE SKŁADKI ZDROWOTNEJ LINIOWCA (art. 30c PIT) DO KUP

3. Składki na ubezpieczenia społeczne, o których mowa w art. 26 ust. 1 pkt 2 i 2a, składki na ubezpieczenie zdrowotne, o których mowa w ust. 2 pkt 2, wpłaty na indywidualne konto zabezpieczenia emerytalnego określone w art. 26 ust. 1 pkt 2b oraz dokonane darowizny na cele kształcenia zawodowego określone w art. 26 ust. 1 pkt 9 lit. d, podlegają odliczeniu od dochodu, jeżeli nie zostały:

- 1) zaliczone do kosztów uzyskania przychodów** lub
- 2) odliczone od dochodów opodatkowanych na zasadach określonych w art. 27, lub
- 3) odliczone od przychodów na podstawie ustawy o zryczałtowanym podatku dochodowym, lub
- 4) zwrócone podatnikowi w jakiejkolwiek formie.

Art. 30c: podwyższenie wysokości limitu

2b. Wysokość kwoty, o której mowa w ust. 2 pkt 2 oraz art. 23 ust. 1 pkt 58, podlega corocznie podwyższeniu o wskaźnik odpowiadający ilorazowi kwoty ograniczenia rocznej podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe, ogłoszonej w roku poprzednim na podstawie art. 19 ust. 10 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, oraz kwoty ograniczenia rocznej podstawy wymiaru tych składek ogłoszonej dwa lata wstecz, w zaokrągleniu do pełnych 100 złotych w górę.

2c. Minister właściwy do spraw finansów publicznych ogłasza, do końca roku poprzedzającego rok podatkowy, w drodze obwieszczenia, w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” wysokość kwoty, o której mowa w ust. 2 pkt 2 oraz art. 23 ust. 1 pkt 58, podwyższonej zgodnie z ust. 2b.

Obwieszczenie Ministra Finansów z dnia 12 grudnia 2022 r. w sprawie wysokości kwoty składki na ubezpieczenie zdrowotne zaliczanej do kosztów uzyskania przychodów lub odliczanej od dochodu, w roku 2023 (Monitor Polski z 19 grudnia 2022 r., poz. 1238). Dotyczy limitu kwotowego składki zdrowotnej podlegającej odliczeniu od dochodu lub zaliczeniu do kosztów uzyskania przychodu w przypadku osób prowadzących działalność gospodarczą i rozliczających się podatkiem liniowym

WZROST LIMITU: 17%

**ODLICZENIE OD DOCHODU:
KWOTA SKŁADEK
ZDROWOTNYCH O 1500 ZŁ
WIĘKSZA**

**MAKSYMALNA KORZYŚĆ
PODATKOWA: WZROST Z 1653
ZŁ DO 1938 ZŁ (285 ZŁ)**

MONITOR POLSKI

DZIENNIK URZĘDOWY RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Warszawa, dnia 19 grudnia 2022 r.

Poz. 1238

OBWIESZCZENIE MINISTRA FINANSÓW¹⁾

z dnia 12 grudnia 2022 r.

**w sprawie wysokości kwoty składki na ubezpieczenie zdrowotne zaliczanej do kosztów uzyskania przychodów
lub odliczanej od dochodu, w roku 2023**

Na podstawie art. 30c ust. 2c ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 2647) ogłasza się, że wysokość kwoty składki na ubezpieczenie zdrowotne zapłaconej w roku podatkowym na podstawie ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 2561), zaliczanej do kosztów uzyskania przychodów na podstawie art. 23 ust. 1 pkt 58 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych lub odliczanej od dochodu na podstawie art. 30c ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych, w roku 2023 nie może przekroczyć 10 200 zł.

Minister Finansów: *M. Rzeczkowska*

ODLICZENIE SKŁADKI ZDROWOTNEJ

↓

odliczenie kwoty zapłaconych składek zdrowotnych od dochodu

↓

podatku zapłaty; pomniejszenie dochodowego przedsiębiorca odzyskuje w ten sposób 19% kwoty zapłaconych składek zdrowotnych

↓

składek ZUS nie wykazujemy w księdze przychodów i rozchodów, a odliczamy je dopiero w rozliczeniu miesięcznym od obliczonego wcześniej dochodu

↓

zaliczenie składek zdrowotnych do kosztów uzyskania przychodu

↓

pomniejszenia podstawy opodatkowania, powoduje również obniżenie kwoty samego **dochodu**. A to właśnie dochód jest podstawą, od której nalicza się składkę zdrowotną **na kolejny miesiąc**.

Zaliczenie składki zdrowotnej do kosztów uzyskania przychodu powoduje więc obniżenie podstawy wymiaru składki zdrowotnej, a w konsekwencji również obniżenie wysokości samej składki zdrowotnej

↓

W drugim przypadku składki na ubezpieczenie społeczne traktujemy jako koszt uzyskania przychodów, wykazując je w podatkowej księdze przychodów i rozchodów w kolumnie nr 13 ("pozostałe wydatki")

- W przypadku osób rozliczających się podatkiem liniowym, składka zdrowotna naliczana jest w wysokości odpowiadającej **4,9% dochodu**. Zaliczenie składki zdrowotnej do kosztów - i co za tym idzie obniżenie dochodu - przyniesie więc dodatkową korzyść podatkową w kwocie 4,9% wartości składki zdrowotnej. Łącznie, przy zastosowaniu tej metody, przedsiębiorca "odzyska" 19% + 4,9% czyli 23,9% zapłaconych wcześniej składek zdrowotnych.
- Kolejna składka zdrowotna może być liczona od dochodu pomniejszonego o poprzednią składkę zdrowotną (stanowisko potwierdzone przez Ministerstwo Finansów).

Przykład

Pan Tomasz prowadzi działalność gospodarczą i opłaca składki ZUS na własne ubezpieczenie w pełnej wysokości. Pan Tomasz opłaca PIT w formie podatku liniowego. Pan Tomasz do tej pory odliczał składki ZUS od dochodu, nie traktując ich jako kosztu uzyskania przychodu. W roku 2020 Pan Tomasz osiągnął stratę w wysokości 4000 zł. W roku 2021 Pan Tomasz osiągnął dochód w wysokości 30000 zł. Taki sam dochód osiągnął w roku 2022. W całym roku 2020 Pan Tomasz opłacił składki ZUS w wysokości 10855,20 zł.

W związku z tym, iż Pan Tomasz odliczał składki ZUS od dochodu, w roku 2020 nie miał możliwości ich odliczenia, gdyż nie osiągnął dochodu, od którego mógłby je odliczyć.

W związku z powyższym, za rok 2020 Pan Tomasz wykazał ostatecznie stratę w wysokości 4000 zł. Stratę tę będzie mógł rozliczyć w latach następnych (nie więcej jednak niż 50% straty w każdym kolejnym roku). I tak:

W roku 2021 Pan Tomasz pomniejszył dochód o 50% straty z roku 2020, czyli o 2000 zł.

Dochód 2020 = 30 000 - 2000 = 28 000 zł

Podatek 2020 = 28 000 * 19% = 5 320 zł

W roku 2022 Pan Tomasz pomniejszył dochód o kolejne 50% straty z roku 2020, czyli o kolejne 2000 zł.

Dochód 2022 = 30 000 - 2000 = 28 000 zł

Podatek 2022 = 28 000 * 19% = 5 320 zł

Wybór jednej z dwóch powyższych metod **nie jest obojętny** podatkowo. W pewnych przypadkach wybór drugiej metody (zaliczenie składek do kosztów) może przynieść wymierne korzyści w postaci obniżenia podatku dochodowego do zapłaty. Dlaczego?

Jeżeli zdecydujemy się nie wykazywać składek ZUS jako kosztu, a zamiast tego odliczać je od dochodu, musimy sobie zdawać sprawę, iż odliczymy je od dochodu tylko wówczas, gdy ten dochód będzie dodatni. Wszelkich odliczeń od dochodu możemy bowiem dokonywać tylko wówczas, gdy ten dochód istnieje. W przypadku zaś osiągnięcia straty, składek ZUS nie odliczymy w ogóle, gdyż nie będzie ich od czego odliczyć. W ten sposób składki ZUS nie przyczynią się do obniżenia podatku ani teraz, ani w przyszłości.

Jeżeli natomiast zdecydujemy się na zaliczanie składek ZUS do kosztów, składki te możemy uwzględnić zawsze, nawet wówczas gdy osiągamy stratę. Składki ZUS zaliczone w koszty nie tylko bowiem pomniejszają dochód, ale mogą również powiększyć stratę. No dobrze, ale co to za różnica? I w jednym i w drugim przypadku mamy przecież stratę i zerowy podatek do zapłaty. Jakie znaczenie w drugim przypadku ma fakt, że strata będzie jeszcze większa? Podatek i tak będzie zerowy.

Otóż ma to znaczenie. Stratę podatkową możemy bowiem rozliczyć w kolejnych 5 latach podatkowych. Jeżeli w roku bieżącym wykażemy stratę, a w kolejnych latach osiągniemy dochód, to te dochody w latach kolejnych możemy pomniejszyć o stratę z przeszłości (w jednym roku można jednak odliczyć nie więcej niż 50% straty). Dzięki temu w latach kolejnych obniżymy podatek do zapłaty. Podatek w przyszłości będzie więc tym niższy, im wyższą stratę wykazaliśmy w latach poprzednich. Zaliczenie w przeszłości składek ZUS do kosztów opłaci nam się w przyszłości w postaci niższego podatku dochodowego. Jeżeli zaś w przeszłości zaniechaliśmy zaliczania składek ZUS do kosztów (bo konsekwentnie traktowaliśmy je jako potencjalne odliczenie od dochodu), w przyszłości stracimy możliwość wykorzystania ich w celu obniżenia podatku.

Jak wyglądałaby sytuacja, gdyby Pan Tomasz w 2020 roku zdecydował się na zaliczenie składek ZUS do kosztów uzyskania przychodu?

W takiej sytuacji Pan Tomasz zaliczyłby do kosztów dodatkowe 10855,20 zł, a więc strata za rok 2020 powiększyłaby się o tę właśnie kwotę:

$$\text{Strata 2020} = 4\ 000 + 10\ 855,20 = 14\ 855,20 \text{ zł}$$

Tę stratę Pan Tomasz mógłby rozliczyć w latach 2020-2022.

W roku 2021 Pan Tomasz pomniejszyłby dochód o 50% straty z roku 2020, czyli o:

$$50\% \text{ straty 2019} = 50\% * 14\ 855,20 = 7\ 427,60 \text{ zł}$$

$$\text{Dochód 2021} = 30\ 000 - 7\ 427,60 = 22\ 572,40 \text{ zł}$$

$$\textbf{Podatek 2021} = 22\ 572,40 * 19\% = \textbf{4\ 288,76 zł}$$

W roku 2022 Pan Tomasz pomniejszyłby dochód o kolejne 50% straty z roku 2019, czyli o kolejne 7427,60 zł.

$$\text{Dochód 2022} = 30\ 000 - 7\ 427,60 = 22\ 572,40 \text{ zł}$$

$$\textbf{Podatek 2022} = 22\ 572,40 * 19\% = \textbf{4\ 288,76 zł}$$

Widzimy więc że, przy zaliczeniu składek ZUS do kosztów, w każdym z dwóch następnych lat Pan Tomasz zapłaciłby podatek **o 1031 zł niższy** niż w przypadku, gdy zdecydował się na odliczanie składek od dochodu. Zaliczenie składek ZUS do kosztów pozwala więc w tym przypadku zaoszczędzić łącznie **2062 zł** na podatku dochodowym.

Podobne korzyści przedsiębiorca odnosi w przypadku, gdy co prawda nie notuje straty, ale dochód jest na tyle mały, że nie pozwala na **pełne** odliczenie składek. Wówczas odliczyć można jedynie część składek - do wysokości dochodu. Pozostała część składek pozostanie zaś niewykorzystana. Natomiast przy zaliczeniu składek do kosztów, istnieje nadzieja, że w przyszłości będzie można wykorzystać podatkowo **całość** kwoty składek ZUS.

WAŻNE!

metodę rozliczania składek ZUS można zmienić w każdym momencie. Osoba, która do tej pory odliczała składki od dochodu, może w każdej chwili zrezygnować z takiej metody i zacząć zaliczać składki do kosztów. **Zmiany można dokonać nawet w trakcie roku podatkowego.** Przepisy nie nakładają w tym zakresie żadnych ograniczeń.

Zarówno odliczenie od dochodu, jak i zaliczenie składek do kosztów jest możliwe tylko w odniesieniu do **składek opłaconych**. Nie możemy więc pomniejszyć dochodu lub zaliczyć w koszty składek, które co prawda są należne, ale nie zostały jeszcze opłacone.

RYCZAŁTOWCY

podstawą składki zdrowotnej przeciętne miesięczne wynagrodzenie w sektorze przedsiębiorstw w czwartym kwartale roku poprzedniego, ale ostateczna kwota zostanie wyliczona od rocznych przychodów

60% przeciętnego wynagrodzenia dla osiągających rocznie przychody do 60 tys. zł

100% przeciętnego wynagrodzenia dla przychodów nie przekraczających rocznie 300 tys. zł

180% przeciętnego wynagrodzenia, dla przychodów przekraczających rocznie 300 tys. zł

RYCZAŁTOWCY

METODA UPROSZCZONA

PRZYCHÓD ROCZNY 2021 r.	SKŁADKA ZDROWOTNA	PRZEKROCZENIE PROGU 2022 r.	DOPŁATA
do 60 000 PLN	335,94		
60 000 - 300 000	559,89	I → II	2687,4
powyżej 300 000	1007,81	I → III	8062,44

WYJAŚNIENIA ZUS:

„Jeśli miesięczne składki na ubezpieczenie zdrowotne zostały ustalone w kwocie niższej, niż powinny być naliczone, masz obowiązek dopłacić różnicę **wraz z odsetkami za zwłokę**”

- zgodnie z ustawą o systemie ubezpieczeń społecznych odsetki za zwłokę są naliczane od składek nieopłaconych w terminie. A przedsiębiorca odprowadzający w 2022 r. składki na podstawie przychodów z 2021 r. płacił je przecież w terminie i w prawidłowej wysokości.
- ustawa odsyła do ordynacji podatkowej, która wyraźnie stanowi, że odsetki naliczamy od zaległości. Nie można uznać, że zaległość ma przedsiębiorca, który płacił składki na podstawie przychodów z 2021 r., nie wiedząc jeszcze, jakie uzyska przychody w 2022 r. i w której ostatecznie będzie grupie

WYSOKOŚĆ SKŁADKI ZDROWOTNEJ RYCZAŁTOWCA

Roczny przychód	2022 r.	
	Podstawa naliczenia stawki zdrowotnej	Wysokość miesięcznej składki zdrowotnej
Do 60 000 zł	60% przeciętnego wynagrodzenia (6221,04zł x 60% = 3732,62zł)	335,94 zł (3732,62 zł x 9%)
Do 300 000 zł	100% przeciętnego wynagrodzenia (6221,04 zł)	559,89 zł (6221,04 zł x 9%)
Powyżej 300 000 zł	180% przeciętnego wynagrodzenia (6221,04 zł x 180% = 11197,87 zł)	1007,81 zł (11197,87 zł x 9%)

2023 r.		
Podstawa stawki zdrowotnej dla podatnika na ryczałcie	Wysokość miesięcznej składki zdrowotnej	
Do 60 000 zł	60% przeciętnego wynagrodzenia (6965,94 zł x 60% = 4179,56 zł)	376,16 zł (4179,56 zł x 9%)
Do 300 000 zł	100% przeciętnego wynagrodzenia (6965,94 zł)	626,93 zł (6965,94 zł x 9%)
Powyżej 300 000 zł	180% przeciętnego wynagrodzenia (12538,69zł)	1128,48 zł (12538,69 zł x 9%)

KIEDY RYCZAŁTOWIEC NIE ZAPŁACI SKŁADKI ZDROWOTNEJ

Składki na ubezpieczenie zdrowotne nie będzie płacić ryczałtowiec (lub osoba współpracująca), który będzie zarazem pracownikiem i z umowy o pracę będzie uzyskiwał nie więcej niż minimalne wynagrodzenie, pod warunkiem że będzie:

- 1) uzyskiwać przychody z działalności gospodarczej w wysokości nie wyższej niż 50 proc. minimalnego wynagrodzenia (czyli 1505 zł w 2022 r.), oraz
- 2) opłacać od tych przychodów podatek dochodowy w formie ryczałtu od przychodów ewidencjonowanych.

Zwolnienie to będzie wynikać z dodanego ust. 9b do art. 82 ustawy zdrowotnej.

KIEDY RYCZAŁTOWIEC NIE ZAPŁACI SKŁADKI ZDROWOTNEJ

Art. 82 ust. 9b. Składka na ubezpieczenie zdrowotne nie jest opłacana przez osobę, o której mowa w art. 66 ust. 1 pkt 1 lit. a, której podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne z tego tytułu jest nie wyższa niż minimalne 239 wynagrodzenie obowiązujące w dniu 1 stycznia danego roku, od tytułu do objęcia obowiązkiem ubezpieczenia zdrowotnego, o którym mowa w art. 66 ust. 1 pkt 1 lit. c lub tytułu, o którym mowa w art. 66 ust. 1 pkt 1a, w przypadku gdy osoba ta:

- 1) uzyskuje dodatkowe przychody z tego tytułu w wysokości nie wyższej niż 50% minimalnego wynagrodzenia obowiązującego w dniu 1 stycznia danego roku oraz
- 2) opłaca od tych przychodów podatek dochodowy w formie ryczału od przychodów ewidencjonowanych zgodnie z przepisami ustawy z dnia 20 listopada 1998 r. o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne.

ODLICZENIE SKŁADKI ZDROWOTNEJ RYCZAŁTOWCA – ZMIANY od 01.07.2022 r.

1a. Przychody, o których mowa w art. 6 ust. 1, mogą być pomniejszone o 50% składek na ubezpieczenie zdrowotne zapłaconych w roku podatkowym na podstawie ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1285, z późn. zm.):

- 1) z tytułu pozarolniczej działalności gospodarczej opodatkowanej w formie ryczału od przychodów ewidencjonowanych,
 - 2) za osoby współpracujące z podatnikiem opodatkowanym w formie ryczału od przychodów ewidencjonowanych
- jeżeli nie zostały zwrócone podatnikowi w jakiegokolwiek formie.

1b. Wysokość wydatków, o których mowa w ust. 1a, ustala się na podstawie dokumentów stwierdzających ich poniesienie.

ODLICZENIE SKŁADKI ZDROWOTNEJ RYCZAŁTOWCA ZA GRUDZIĘŃ

Składki z całego roku wykazujemy zbiorczo w rocznym rozliczeniu podatkowym. Składka zdrowotna za dany miesiąc jest płatna do 20. dnia **miesiąca kolejnego**. Zatem składkę taką odliczyć możemy dopiero od przychodu osiągniętego w tym kolejnym miesiącu. I tak, składka za miesiąc grudzień płatna jest do 20 stycznia. Jeżeli ubezpieczony podatnik zapłaci ją dopiero w styczniu (a robi tak zdecydowana większość osób), składka taka będzie mogła zostać odliczona dopiero od przychodu osiągniętego w styczniu, a więc dopiero w rozliczeniu za kolejny rok.

Składka **opłacona** w styczniu 2022 roku jest składką należną za miesiąc grudzień 2021 roku. Z kolei składka należna za grudzień 2022 roku, nie podlega już odliczeniu w roku 2022, ponieważ opłacona została dopiero w roku 2023.

Konsekwencją tego jest fakt, iż roczna suma składek uwzględniana w rozliczeniu rocznym za rok 2022 nie jest prostą sumą 12 identycznych składek za rok 2022. Następuje tu bowiem przesunięcie o jeden miesiąc i suma składek do odliczenia jest sumą jedenastu składek z roku 2022 (składki za miesiące styczeń 2022 - listopad 2022) oraz jednej składki z roku 2021 (składka za grudzień 2021 zapłacona w styczniu 2022 roku).

ODLICZENIE SKŁADKI ZDROWOTNEJ RYCZAŁTOWIEC

Przypomnijmy również, że w przypadku ryczału od przychodów ewidencjonowanych mamy do czynienia z trzema różnymi wysokościami składek zdrowotnych (w zależności od przedziału przychodowego). Jednakże składka zapłacona w styczniu 2022 roku (należna za grudzień 2021) będzie **jednakowa** dla wszystkich ryczałtowców. Jest to bowiem składka zdrowotna naliczona jeszcze na podstawie starych przepisów.

ODLICZENIE SKŁADKI ZDROWOTNEJ - RYCZAŁTOWIEC

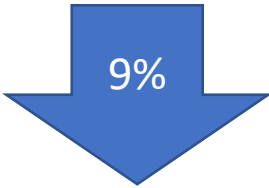
SKRYPT

Przykładowo, dla osoby której przychody kształtują się w przedziale 60-300 tys. zł, składki zdrowotne, które uwzględnimy w rozliczeniu rocznym za rok 2022 to połowa sumy jedenastu składek za 2022 rok (11 x 279,94 zł) oraz połowa jednej składki za grudzień 2021 roku (1 x 190,90 zł). Łączna kwota składek zdrowotnych do odliczenia za rok 2022 wynosi więc w tym przypadku **3270,24 zł**.

Odpowiednio, dla ryczałtowców o niższych przychodach suma składek zdrowotnych do odliczenia wynosi **2038,57 zł**, natomiast w najwyższym przedziale przychodowym odliczenie składek za 2022 rok wyniesie **5733,80 zł**.

KARTA PODATKOWA

Ważne! Zapłacona składka zdrowotna nie będzie podlegała odliczeniu od podatku ustalonego w decyzji naczelnika urzędu skarbowego.

9%

podstawę wymiaru składki stanowi kwota minimalnego wynagrodzenia obowiązującego w dniu 1 stycznia danego roku

WYSOKOŚĆ MINIMALNEGO
WYNAGRODZENIA
1 STYCZNIA ROKU SKŁADKOWEGO

3490 PLN

SKŁADKA ZDROWOTNA 2022

314,10 PLN

ODLICZENIE SKŁADKI ZDROWOTNEJ ZMIANY od 01.07.2022 r.

Art. 31. 1. Podatek dochodowy w formie karty podatkowej, wynikający z decyzji, o której mowa w art. 30, **podatnik obniża o kwotę stanowiącą 19% składki na ubezpieczenie zdrowotne zapłaconej w roku podatkowym** zgodnie z przepisami o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych z tytułu opodatkowania w formie karty podatkowej. Zasadę tę stosuje się również do podatników, o których mowa w art. 25 ust. 5. Wysokość wydatków, o których mowa w zdaniu pierwszym, ustala się na podstawie dokumentów stwierdzających ich poniesienie.

2. Po upływie roku podatkowego, w terminie do końca lutego, podatnik jest obowiązany złożyć w urzędzie skarbowym roczną deklarację, według ustalonego wzoru, o wysokości składki na ubezpieczenie zdrowotne, o której mowa w ust. 1, zapłaconej i stanowiącej podstawę odliczenia od karty podatkowej w poszczególnych miesiącach.

3. Podatnicy płacą podatek dochodowy w formie karty podatkowej, pomniejszony o składkę na ubezpieczenie zdrowotne, o której mowa w ust. 1, bez wezwania w terminie do dnia siódmego każdego miesiąca za miesiąc ubiegły, a za grudzień – w terminie do dnia 28 grudnia roku podatkowego, na rachunek urzędu skarbowego.

4. W przypadku, o którym mowa w art. 24 ust. 4, jeżeli dokonanie zgłoszenia, o którym mowa w art. 12 ust. 1c ustawy z dnia 13 października 1995 r. o zasadach ewidencji i identyfikacji podatników i płatników, a w przypadku niedokonania zgłoszenia – ustanowienie zarządu sukcesyjnego, nastąpiło po terminie płatności podatku w formie karty podatkowej, podatek ten płatny jest w terminie do 7 dnia miesiąca przypadającego po miesiącu, w którym dokonano zgłoszenia albo ustanowiono zarząd sukcesyjny.”

ODLICZENIE SKŁADKI ZDROWOTNEJ – KARTA PODATKOWA

Odliczeniu od podatku podlegają jedynie **składki zapłacone w danym roku**, więc suma składek do odliczenia jest sumą jedenastu składek z roku 2022 (składki za miesiące styczeń 2022 - listopad 2022) oraz jednej składki z roku 2021 (składka za grudzień 2021 zapłacona w styczniu 2022 roku).

SKRYPT

Przedsiębiorca na karcie podatkowej uwzględni zatem w rozliczeniu rocznym za 2022 rok kwotę równą 19% sumy jedenastu składek za 2022 rok (11 x 51,47 zł) oraz 19% jednej składki za grudzień 2021 roku (1 x 72,54 zł). Łączna kwota składek zdrowotnych do odliczenia za rok 2022 wynosi więc **638,71 zł**.

Utrata prawa do odliczenia składki zdrowotnej

Przedsiębiorca, który w 2022 roku wybrał formę opodatkowania inną niż w roku 2021 traci możliwość odliczenia składki za grudzień 2021 roku, zapłaconej w styczniu 2022 roku. Utrata prawa do odliczenia składki zdrowotnej dotyczy w tym przypadku wszystkich przedsiębiorców dokonujących zmiany, niezależnie od tego, jaką formę opodatkowania wybrali na kolejny rok.

Składkę zdrowotną za dany miesiąc, podobnie jak pozostałe składki ZUS, opłacamy do 20. dnia kolejnego miesiąca. Oznacza to, że składkę zdrowotną **za grudzień 2022 roku** przedsiębiorcy opłacają dopiero **w styczniu 2023 roku**. Opłacona w styczniu składka grudniowa podlega więc odliczeniu dopiero w roku 2023 i według zasad stosowanych dla tej formy opodatkowania, która obowiązuje nas w roku 2023.

Sprawy komplikują się natomiast w sytuacji, gdy w roku 2023 zdecydujemy się zmienić formę opodatkowania na inną...

Założmy, że przedsiębiorca, który do tej pory rozliczał się podatkiem liniowym, decyduje o zmianie formy opodatkowania i na rok 2023 wybiera ryczałt od przychodów ewidencjonowanych. Składka zdrowotna za grudzień obliczana i opłacana jest według zasad obowiązujących dla podatku liniowego. Przedsiębiorca oblicza więc grudniową składkę zdrowotną na podstawie swojego **dochodu**, a następnie opłaca ją w terminie do 20 stycznia 2023 roku. Składka zapłacona w styczniu może być jednak odliczona dopiero od dochodu osiągniętego w roku 2023.

Zmiana formy opodatkowania i przejście od stycznia na ryczałt powoduje jednak, iż składkę tę (obliczoną jeszcze przez liniowca) musielibyśmy odliczyć już **od przychodu**, a więc według zasad obowiązujących ryczałtowca. Problem w tym, że takiego odliczenia zabraniają nowe przepisy podatkowe. Przedsiębiorca zmieniający formę opodatkowania nie będzie mógł zatem odliczyć grudniowej składki zdrowotnej:

- ani od dochodu liniowca w roku 2022 - ponieważ składka zapłacona została dopiero w styczniu kolejnego roku,
- ani od przychodu ryczałtowca - ponieważ składka obliczona została według zeszłorocznych zasad obowiązujących jeszcze liniowca.

INTERPRETACJA KAS

*"Składka zdrowotna z tytułu pozarolniczej działalności gospodarczej opodatkowanej w formie liniowego PIT zapłacona w styczniu **nie może zostać uwzględniona** w rozliczeniu z tytułu pozarolniczej działalności gospodarczej opodatkowanej w formie ryczału od przychodów ewidencjonowanych. Nie może również zostać uwzględniona w rozliczeniu za 2022 r., ponieważ nie jest opłacona w roku, w którym podatnik rozliczał się w formie podatku liniowego."*

Utrata prawa do odliczenia składki zdrowotnej

Przedsiębiorca zmieniający formę opodatkowania nie będzie mógł odliczyć grudniowej składki zdrowotnej **w ogóle**.

Z brakiem możliwości odliczenia składki grudniowej będziemy mieli do czynienia również w sytuacji odwrotnej, a więc takiej, w której to ryczałtowiec przechodzi na podatek liniowy, jak również w sytuacjach, w których na ryczałt lub podatek liniowy przechodzą osoby rozliczające się do tej pory według skali podatkowej.

DOCHÓD

podatek

art. 9 ust. 3 ustawy o PIT: stratę za dany rok można odjąć od dochodu maksymalnie przez pięć kolejnych lat; kwota odliczenia nie może przekroczyć w jednym roku 50% straty. Jeśli jednak wysokość straty nie przekracza 5 mln zł, można ją odliczyć jednorazowo.

składka zdrowotna

art. 81 ust. 2c ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 1285 ze zm.): ustalany jako różnica między przychodami a kosztami uzyskania przychodów (w rozumieniu ustawy o PIT), ale można go pomniejszyć tylko o składki ZUS (jeśli nie zostały zaliczone do kosztów); na obliczenie podstawy wymiaru składki zdrowotnej nie mają wpływu odliczenia od dochodu, czyli podstawy obliczenia PIT, np. strata podatkowa

Strata z poprzednich lat to 0 zł

przy obliczeniu składki zdrowotnej nie można uwzględnić straty podatkowej poniesionej w poprzednich latach.

Wg ZUS: „dla celów składki zdrowotnej nie występuje pojęcie «straty». Strata bowiem oznacza brak dochodu (wtedy przedsiębiorca wykazuje w dokumencie rozliczeniowym dochód 0 zł), a to oznacza, że podstawą wymiaru składki za taki okres jest zawsze minimalne wynagrodzenie”.

m.in. w piśmie przesłanym do redakcji DGP (zob. „ZUS wyjaśnia zasady opłacania składek”, DGP nr 33/2022).

Przykład

Podatnik poniósł w 2021 r. stratę podatkową w wysokości 100 tys. zł, natomiast rok 2022 zakończy dochodem 150 tys. zł.

Dla celów podatku może odliczyć całą stratę jednorazowo od dochodu za 2022 r. i zapłacić PIT od 50 tys. zł.

Składkę zdrowotną zapłaci od kwoty 150 tys. zł.

Bieżąca strata a składka zdrowotna

Inną kwestią jest wpływ straty z jednej działalności na ustalenie sumy dochodów przedsiębiorcy przy prowadzeniu więcej niż jednej działalności.

Wg ZUS: „Jeśli np. dochód z pierwszej działalności przewyższa stratę poniesioną z drugiej działalności, to przedsiębiorca taki nie odnotowuje straty – podstawą jest wówczas dochód (nie mniej niż minimalne wynagrodzenie)”.

Przedsiębiorca, który prowadzi więcej niż jedną pozarolniczą działalność, np. indywidualnie oraz dodatkowo w jednej lub kilku spółkach cywilnych, i do wszystkich stosuje tę samą formę opodatkowania (skala PIT lub podatek liniowy), zawsze płaci tylko jedną składkę – od sumy swoich dochodów ze wszystkich działalności. „Ustalenie dochodu w takich przypadkach powinno uwzględniać przychody i poniesione koszty ich uzyskania ze wszystkich działalności” – wskazuje ZUS.

Co innego, gdy przedsiębiorca prowadzi działalność indywidualną (skala PIT lub podatek liniowy) oraz dodatkowo działalność w jednej lub kilku spółkach komandytowych lub jednoosobowych spółkach z o.o. Wtedy przychodów i kosztów (także strat) się nie sumuje.

ULGA NA ZŁE DŁUGI A SKŁADKA ZDROWOTNA

- brak możliwości odliczenia dla celów składkowych ulgi na złe długi.
- wierzyciel, któremu kontrahent nie płaci dłużej niż 90 dni od umówionego terminu zapłaty, może odjąć od podatkowego dochodu wartość nieuregulowanej należności
- Brak umówionej zapłaty nie pozwala pomniejszyć podstawy obliczenia składki zdrowotnej; wierzyciel płaci więc składkę od „wirtualnego” dochodu

Przykład:

Przedsiębiorca sprzedał w maju 2022 r. towar za 10 tys. zł. Termin zapłaty upłynął w czerwcu, ale nabywca jej nie uiścił. Podatnik osiągnął we wrześniu 12 tys. zł dochodu. Nabywca nie zapłacił do końca września, więc sprzedawca mógł przy obliczaniu zaliczki za wrzesień pomniejszyć dochód o kwotę wierzytelności (zakładamy, że nie jest podatnikiem ponoszącym negatywne konsekwencje ekonomiczne z powodu COVID-19, bo wówczas skorzystałby z ulgi już po 30 dniach).

Dzięki uldze sprzedawca zapłacił za wrzesień zaliczkę na PIT od dochodu podatkowego wynoszącego 2 tys. zł. Natomiast składkę zdrowotną za październik (na podstawie dochodów z września) musiał zapłacić od 12 tys. zł.

Koszty przy zawieszeniu a składka zdrowotna

- Nie da się odliczyć dla celów składki zdrowotnej kosztów poniesionych w okresie zawieszenia działalności gospodarczej. Zabrania tego art. 81 ust. 2 zd ustawy zdrowotnej. Wynika z niego jasno, że przy ustalaniu wysokości dochodu nie wlicza się ani przychodów uzyskanych w okresie zawieszenia działalności gospodarczej, ani poniesionych w tym okresie kosztów.
- Co prawda w okresie zawieszenia przedsiębiorcy nie mogą co do zasady osiągać przychodów z biznesu (z pewnymi tylko wyjątkami), ale nadal ponoszą często koszty wynikające z podjętych wcześniej zobowiązań. Przykładowo nadal płacą czynsz najmu czy raty leasingowe.
- Po wznowieniu działalności przedsiębiorca przy rozliczeniu PIT odliczy od bieżących przychodów koszty poniesione w okresie zawieszenia działalności. Koszty te nie będą jednak miały wpływu na podstawę obliczenia składki zdrowotnej.

U S T A W A
z dnia 9 lutego 2022 r. o zmianie ustawy – Kodeks spółek handlowych oraz niektórych innych ustaw
Sprzedaż bez strat...

Art. 81 ust. 2. Roczna podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne osób prowadzących działalność pozarolniczą, o których mowa w art. 8 ust. 6 pkt 1, 3, 4 i 5 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych oraz w art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców, opłacających podatek dochodowy na zasadach określonych w art. 27, art. 30c lub art. 30ca ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych, stanowi dochód z działalności gospodarczej ustalony za rok kalendarzowy jako różnica między osiągniętymi przychodami, w rozumieniu ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych, z wyłączeniem przychodów niepodlegających opodatkowaniu podatkiem dochodowym innych niż określone w art. 21 ust. 1 pkt 63a, 63b, 152–154 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych, a poniesionymi kosztami uzyskania tych przychodów, w rozumieniu ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych, z uwzględnieniem **art. 24 ust. 1–2b** ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych, pomniejszony o kwotę opłaconych w tym roku składek na ubezpieczenia emerytalne, rentowe, chorobowe i wypadkowe, jeżeli nie zostały zaliczone do kosztów uzyskania przychodów. Podstawa wymiaru składki w nowej wysokości obowiązuje od 1 lutego danego roku do 31 stycznia roku następnego, zwanego dalej „rokiem składkowym”.

U S T A W A
z dnia 9 lutego 2022 r. o zmianie ustawy – Kodeks spółek handlowych oraz niektórych innych ustaw
Sprzedaż bez strat...

Art. 81 ust 2a pkt 5) przy obliczaniu dochodów, o których mowa w pkt 1 i 3, stosuje się **art. 24 ust. 1–2b** i nie uwzględnia się przychodów niepodlegających opodatkowaniu podatkiem dochodowym innych niż określone w art. 21 ust. 1 pkt 63a, 63b, 152–154 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych; w przypadku osób prowadzących podatkową księgę przychodów i rozchodów dochód, o którym mowa w pkt 1 i 3, ustala się z uwzględnieniem art. 44 ust. 2 zdanie drugie ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych

U S T A W A
z dnia 9 lutego 2022 r. o zmianie ustawy – Kodeks spółek handlowych oraz niektórych innych ustaw
Sprzedaż bez strat...

- W art. 81 ust. 2 i 2c ustawy zdrowotnej dodano, że na potrzeby obliczenia składki uwzględnia się także art. 24 ust. 1–2b ustawy o PIT. Przepisy te wskazują, jak obliczać dochód z działalności gospodarczej m.in. u podatników prowadzących księgę przychodów i rozchodów, z uwzględnieniem remanentu i amortyzacji.
- Przedsiębiorcy sporządzający remanent uwzględniają przy obliczaniu składki zdrowotnej różnice remanentowe.

Przykład

Przedsiębiorca miał na 31 grudnia 2021 r. towary o wartości 500 tys. zł. Sprzedał je w 2022 r. za 600 tys. zł. Gdyby nie mógł uwzględnić różnic remanentowych, to musiałby zapłacić składkę zdrowotną od dochodu (a w zasadzie przychodu) ze sprzedaży w wysokości 600 tys. zł. Natomiast uwzględniając różnicę remanentową, zapłaci składkę zdrowotną od 100 tys. zł.

Ponadto, zgodnie z art. 35 nowelizacji, dochód ze sprzedaży środków trwałych nie jest powiększany o odpisy amortyzacyjne zaliczone do kosztów uzyskania przychodów przed 1 stycznia 2022 r.

Przykład

Przedsiębiorca sprzedał w 2022 r. samochód za 15 tys. zł. Kupił go w 2016 r. za 70 tys. zł, wprowadził do ewidencji środków trwałych i zamortyzował w pełni do końca 2021 r. Od kwoty uzyskanej ze sprzedaży w 2022 r. nie zapłaci składki zdrowotnej.

Inaczej będzie przy sprzedaży firmowego majątku, który został nabyty przed 1 stycznia 2022 r. i ze względu na niską wartość nie był zaliczony do środków trwałych. Koszt zakupu takiego składnika majątkowego był w 2022 r. ujęty bezpośrednio w kosztach uzyskania przychodów, które przy wyliczaniu składki zdrowotnej nie mogą być wzięte pod uwagę.

Przykład

Przedsiębiorca kupił w 2021 r. laptopa za 8 tys. zł, a wydatek zaliczył bezpośrednio do kosztów uzyskania przychodu. W 2022 r. sprzedał laptopa za 4 tys. zł. Kwota ze sprzedaży powiększy podstawę obliczenia składki zdrowotnej o 4 tys. zł.

Trudno wytłumaczyć, dlaczego sprzedaż niskocennych składników majątku o wartości poniżej 10 tys. zł (a przed 2018 r. poniżej 3,5 tys. zł) jest rozlicza na innych zasadach niż sprzedaż środków trwałych. Może to być szczególnie niekorzystne dla przedsiębiorców wyprzedających składniki wyposażenia o jednostkowo niskiej, ale łącznie dużej wartości.

RÓŻNICA REMANENTOWA

U S T A W A

z dnia 9 lutego 2022 r. o zmianie ustawy – Kodeks spółek handlowych
oraz niektórych innych ustaw

Art. 36. Przy ustalaniu w 2022 r. podstawy wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne nie powiększa się dochodu, o którym mowa w art. 81 ust. 2 i ust. 2c pkt 1 i 3 ustawy zmienianej w art. 10, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, o różnicę określoną w art. 24 ust. 2 zdanie pierwsze ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych.

INWENTARYZACJA

Przedsiębiorca ma prawo sporządzić remanent w każdej chwili – może to robić np. co miesiąc. Trzeba jednak pamiętać, że oprócz praw przedsiębiorca ma też obowiązki. Zgodnie z § 24 ust. 1 rozporządzenia w sprawie prowadzenia podatkowej księgi przychodów i rozchodów podatnicy muszą przeprowadzić remanent: na 1 stycznia, na koniec każdego roku podatkowego, czyli 31 grudnia, na dzień rozpoczęcia działalności w ciągu roku podatkowego, w razie utraty w ciągu roku podatkowego prawa do opłacania podatku na zasadach ryczałtu, na dzień zmiany wspólnika, na dzień zmiany proporcji udziałów wspólników lub likwidacji działalności.

Przedsiębiorcy opodatkowani ryczałtem od przychodów ewidencjonowanych nie mają obowiązku sporządzania remanentu i tym samym nie ustalają różnicy remanentowej.

INWENTARYZACJA

Zgodnie z art. 81 ust. 2c ust. 5 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych przy obliczaniu podstawy wymiaru składki zdrowotnej (w przypadku osób prowadzących podatkową księgę przychodów i rozchodów, tzw. KPiR) dochód ustala się z uwzględnieniem art. 44 ust. 2 ustawy o PIT. Natomiast zgodnie z art. 44 ust. 2 ustawy o PIT, gdy podatnik na koniec miesiąca sporządza rimanent lub naczelnik urzędu skarbowego zarządzi sporządzenie takiego rimanentu, dochód ustala się według zasad określonych w art. 24 ust. 2 ustawy o PIT. Z kolei zgodnie z art. 24 ust. 2 ustawy o PIT u podatników osiągających dochody z działalności gospodarczej i prowadzących KPiR dochodem z działalności jest różnica pomiędzy przychodem a kosztami uzyskania: powiększona o różnicę pomiędzy wartością rimanentu końcowego i początkowego (jeżeli wartość rimanentu końcowego jest wyższa niż wartość rimanentu początkowego) lub pomniejszona o różnicę pomiędzy wartością rimanentu początkowego i końcowego (jeżeli wartość rimanentu początkowego jest wyższa).

Różnica remanentowa wystąpi, gdy sporządzone są minimum dwa remanenty – remanent początkowy i remanent końcowy. Jest ona różnicą pomiędzy wysokością obu tych spisów z natury. Różnica remanentowa może zwiększać dochód lub go pomniejszać. W sytuacji, gdy wartość remanentu początkowego jest mniejsza niż wartość remanentu końcowego, dochód ulega zwiększeniu o powstałą różnicę remanentową. Jeżeli wartość remanentu początkowego jest większa niż wartość remanentu końcowego, to dochód ulega zmniejszeniu o powstałą różnicę remanentową. Dotychczas różnica remanentowa miała wpływ tylko na wysokość podatku dochodowego.

RÓŻNICA REMANENTOWA

- Chodzi o przepisy wprowadzone przez Polski Ład, które całkowicie zrewolucjonizowały zasady rozliczania składki zdrowotnej. Firmy, które są na skali oraz liniowym PIT, muszą ją liczyć od dochodu z działalności gospodarczej. Z pierwszej wersji Polskiego Ładu, która weszła w życie 1 stycznia 2022 r., wynikało, że przedsiębiorcy prowadzący księgę przychodów i rozchodów mogą stracić na tym, że przy wyliczaniu dochodu ze sprzedaży kupionych wcześniej towarów nie uwzględnią (tak jak przy liczeniu PIT) różnic remanentowych. Istniało ryzyko, że zapłacą składkę zdrowotną od czystego przychodu, a nie tego, co faktycznie zarobili. W trakcie 2022 r. przepisy zostały jednak zmienione. Z nowelizacji (DzU z 2022 r., poz. 807) wynika, że przedsiębiorcy mogą uwzględniać różnice remanentowe przy liczeniu dochodu na potrzeby składki zdrowotnej.
- – Z ważnym wyjątkiem. Otóż przepis przejściowy nowelizacji (art. 36) stanowi, że w 2022 r. podstawa wymiaru składki zdrowotnej nie jest powiększana o dochód wynikający z różnic remanentowych. Regulacja ta dotyczy sytuacji, w której remanent końcowy jest wyższy niż początkowy. Została wprowadzona po to, aby przedsiębiorcy nie stracili na zmianach. Sprawa wydawała się jasna, bo ZUS oraz Ministerstwo Finansów potwierdzały korzystne dla przedsiębiorców stanowisko.

RÓŻNICA REMANENTOWA – ZMIANA STANOWISKA ZUS

Wyjaśnienia z 13 kwietnia 2022 r. znajdujących się na stronie internetowej ZUS:

„w odniesieniu do 2022 r. przedsiębiorca nie zwiększa dochodu dla celów składki zdrowotnej, jeżeli remanent końcowy będzie wyższy od remanentu początkowego”.

ZUS zmienił zdanie (pisemne oraz telefoniczne odpowiedzi na pytania przedsiębiorców), że rozliczając składkę zdrowotną za cały rok, trzeba uwzględnić również dochód z różnic remanentowych. Spowoduje to, że firmy, które mają dodatni remanent, zapłacą o wiele większą składkę

PRZYKŁAD:

– Przedsiębiorca na 1 stycznia 2022 r. sporządził remanent na kwotę 100 tys. zł. Kierując się przepisami oraz wyjaśnieniami z zeszłego roku, uznał, że dodatnia różnica remanentowa nie zwiększy kwoty składki zdrowotnej w 2022 r. Na koniec roku zainwestował więc w towary i jego remanent na 31 grudnia 2022 r. wyniósł 500 tys. zł. Różnica remanentów za 2022 r. to 400 tys. zł. Jeśli przyjmiemy ostatecznie, niekorzystne dla biznesu stanowisko ZUS, to okaże się, że przedsiębiorca musi od tej kwoty zapłacić składkę zdrowotną. Na skali wyniesie 36 tys. zł ($400 \text{ tys. zł} \times 9 \text{ proc.}$), na liniówce 19,6 tys. zł ($400 \text{ tys. zł} \times 4,9 \text{ proc.}$).

Ministerstwo Finansów i Ministerstwa Zdrowia. Na razie mamy pozytywną reakcję Ministerstwa Finansów. Z jego odpowiedzi wynika, że dochód z różnicy remanentów za 2022 r. nie wpływa na wysokość składki zdrowotnej. Miejmy nadzieję, że także ZUS wróci do korzystnego dla przedsiębiorców stanowiska – podsumowuje Magdalena Michałowska.

Interpretacja indywidualna z 12 stycznia 2023 r., sygn. WPI/200000/43/32/2023
(decyzja nr 32/2023) - Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Lublinie)

W odniesieniu do roku 2022 przedsiębiorca nie zwiększa dochodu dla celów obliczenia składki na ubezpieczenie zdrowotne, jeżeli remanent końcowy będzie wyższy od remanentu początkowego. Jednakże, powstałą różnicę należy uwzględnić przy ustalaniu podstawy wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne na rok 2023 r. - wyjaśnił Zakład Ubezpieczeń Społecznych w styczniowej interpretacji indywidualnej.

We wniosku o interpretację przedsiębiorca wskazał, że jest osobą fizyczną prowadzącą działalność gospodarczą na zasadach ogólnych - skala podatkowa (podatkowa księga przychodów i rozchodów). Pytanie przedsiębiorcy dotyczyło ustalenia podstawy do naliczenia składki zdrowotnej w związku z remanentem rocznym - zaś jego założenie jest następujące:

- remanent początkowy na dzień 01.01.2022 r. wyniósł = X zł,
- remanent końcowy na dzień 31.12.2022 r. wyniósł = Y zł.

Podsumowując w przypadku przedsiębiorcy różnica remanentowa jest dodatnia (+Z zł).

Przedsiębiorca zwrócił się z pytaniem, czy naliczając podstawę do obliczenia składki zdrowotnej za rok 2022 jest zobowiązany do uwzględnienia w składce zdrowotnej powstałej dodatniej różnicy remanentowej, oraz czy gdyby różnica remanentowa była ujemna to również ją uwzględnić przy obliczaniu podstawy do składki zdrowotnej.

Przedsiębiorca uważa, że w podstawie do naliczenia składki zdrowotnej za rok 2022 należy przyjąć tylko ujemną różnicę remanentową.

Interpretacja indywidualna z 12 stycznia 2023 r., sygn. WPI/200000/43/32/2023 (decyzja nr 32/2023) - Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Lublinie)

Zasady ustalania podstawy wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne i opłacania składek na ww. ubezpieczenie reguluje ustawa z 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych. Zgodnie z ogólną zasadą wyrażoną w art. 79 ust. 1 ww. ustawy, składka na ubezpieczenie zdrowotne wynosi 9% podstawy wymiaru składki, z zastrzeżeniem art. 79a, art. 80, art. 82 i art. 242.

Natomiast, w myśl art. 81 ust. 2 cytowanej ustawy, osoby prowadzące pozarolniczą działalność, o których mowa w art. 8 ust. 6 pkt 1, 3, 4 i 5 ustawy z 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych oraz w art. 18 ust. 1 ustawy z 6 marca 2018 r. - Prawo przedsiębiorców, zobowiązane są do ustalenia rocznej podstawy wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne. Takiemu rozliczeniu podlegać będzie okres od 1 lutego 2022 r. do 31 stycznia 2023 r. (jako okres składkowy). Dotyczy to osób opłacających podatek dochodowy na zasadach określonych w art. 27, art. 30c lub 30ca ustawy z 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych, którzy ustali roczną podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne w oparciu o dochód z działalności gospodarczej ustalony za rok kalendarzowy, który stanowi różnicę między osiągniętymi przychodami, w rozumieniu ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, z wyłączeniem przychodów niepodlegających opodatkowaniu podatkiem dochodowym innych niż te wymienione w art. 21 ust. 1 pkt 63a, 63b, 152-154 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, a poniesionymi kosztami uzyskania tych przychodów w rozumieniu ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, z uwzględnieniem art. 24 ust. 1-2b ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, pomniejszony o kwotę opłaconych w tym roku składek na ubezpieczenia emerytalne, rentowe, chorobowe i wypadkowe, jeżeli nie zostały zaliczone do kosztów uzyskania przychodów.

Zatem, roczną podstawą wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne (w konsekwencji składające się na nią zasadniczo rozliczenia miesięczne) jest ustalana w zależności od formy opodatkowania przedsiębiorcy, zaś obowiązek dotyczy przedsiębiorców opodatkowanych: według skali podatkowej, w formie podatku liniowego albo ryczałtem od przychodów ewidencjonowanych. Jednocześnie, ustawą z 9 lutego 2022 r. o zmianie ustawy - Kodeks spółek handlowych oraz niektórych innych ustaw, zostały wprowadzone zapisy, zgodnie z którymi przy ustalaniu w 2022 r. podstawy wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne, nie powiększa się dochodu, o którym mowa w art. 81 ust. 2 i ust. 2c pkt 1 i 3 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, w brzmieniu obowiązującym od 13 kwietnia 2022 r., tj. o różnicę określoną w art. 24 ust. 2 zdanie pierwsze ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, tj. o różnicę remanentową, gdy remanent końcowy jest wyższy od remanentu początkowego. W konsekwencji, w odniesieniu do roku 2022 przedsiębiorca nie zwiększa dochodu dla celów obliczenia składki na ubezpieczenie zdrowotne, jeżeli remanent końcowy będzie wyższy od remanentu początkowego. Jednakże, powstałą różnicę należy uwzględnić przy ustalaniu podstawy wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne na rok 2023 r.

ROZLICZENIE SKŁADKI ROCZNEJ

Przedsiębiorcy opodatkowani na zasadach ogólnych (czyli podatkiem liniowym lub skalą podatkową) lub ryczałtem od przychodów ewidencjonowanych **mają obowiązek po zakończeniu roku kalendarzowego ustalić roczną składkę na ubezpieczenie zdrowotne**. Przy jej obliczaniu brana jest pod uwagę roczna podstawa jej wymiaru. To istotne, aby zweryfikować, czy wyliczona kwota składki rocznej różni się od sumy składek na ubezpieczenie zdrowotne wykazanych w dokumentach rozliczeniowych za poszczególne miesiące:

- **roku kalendarzowego** (jeśli rozliczenie podatku następuje ryczałtem od przychodów ewidencjonowanych)
- **roku składkowego** (jeśli rozliczenie podatku następuje na zasadach ogólnych – podatkiem liniowym lub skalą podatkową),

za który sporządzane jest rozliczenie.

Ważne, aby na koncie płatnika składek znajdowały się poprawne dokumenty za wszystkie miesiące danego roku kalendarzowego lub składkowego!

Co się stanie, jeśli dokumenty rozliczeniowe nie zostały złożone do ZUS

Od 2022 r. co miesiąc ZUS wysyła do płatników składek informacje o braku dokumentów rozliczeniowych za dany miesiąc (elektronicznie na profil PUE ZUS lub listownie). Jeśli mimo tych przypomnień po zakończeniu roku na koncie płatnika nadal nie będzie zapisanych i rozliczonych dokumentów, ZUS wyśle kolejne zawiadomienie o ich braku. W sytuacji gdy do ZUS nadal nie zostaną przekazane wymagane dokumenty, ZUS sporządzi je z urzędu i uwzględni w saldzie konta płatnika [\[3\]](#). Na tej podstawie zostanie przygotowane roczne rozliczenie składki zdrowotnej. Może to wpłynąć na stan rozliczeń na ubezpieczenie zdrowotne i na konieczność dopłaty składek.

Nowe terminy składania korekt

Od stycznia 2022 r. obowiązują nowe terminy, w jakich można przekazywać korekty dokumentów rozliczeniowych (ZUS DRA, ZUS RCA, ZUS RSA) [\[4\]](#).

Można to zrobić w ciągu 5 lat, liczonych od następnego dnia po terminie płatności składek za dany miesiąc kalendarzowy. Co ważne, korektę podstawy wymiaru i należnej składki na ubezpieczenie zdrowotne wykazanej w dokumentach rozliczeniowych za poszczególne miesiące roku kalendarzowego można przekazać nie później niż do dnia złożenia wniosku o zwrot nadpłaconej składki na ubezpieczenie zdrowotne. Jeśli taki wniosek nie zostanie złożony do ZUS, korekty można przekazać do 30 czerwca danego roku.

Składkę zdrowotną ustalaną od podstawy wymiaru uzależnionej od wysokości firmowego dochodu/przychodu (o których mowa w art. 8 ust. 6 pkt 1, pkt 3, pkt 4 i pkt 5 ustawy systemowej) opłacają:

- osoby prowadzące pozarolniczą działalność gospodarczą na podstawie przepisów Prawa przedsiębiorców lub innych przepisów szczególnych,
- osoby, o których mowa w art. 18 ust. 1 Prawa przedsiębiorców, tj. przedsiębiorcy korzystający z ulgi na start,
- osoby prowadzące działalność w zakresie wolnego zawodu:
 - w rozumieniu przepisów o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne,
 - z której przychody są przychodami z działalności gospodarczej w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych,
- wspólnicy spółki jawnej lub partnerskiej (z wyłączeniem wspólników spółki komandytowej oraz wspólnika jednoosobowej spółki z o.o.),
- osoby prowadzące publiczną lub niepubliczną szkołę, inną formę wychowania przedszkolnego, placówkę lub ich zespół, na podstawie przepisów Prawa oświatowego.

SKŁADKA ZDROWOTNA: LINIOWIEC

„Art. 79a. 1. Składka na ubezpieczenie zdrowotne osób prowadzących działalność pozarolniczą, o których mowa w art. 8 ust. 6 pkt 1, 3, 4 i 5 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych oraz w art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców, opłacających podatek dochodowy na zasadach określonych w art. 30c ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1128, 1163, 1243, 1551, 1574 i 1834) wynosi 4,9% podstawy wymiaru składki, jednak nie mniej niż kwota odpowiadająca 9%:

- 1) minimalnego wynagrodzenia obowiązującego w dniu 1 stycznia roku składkowego, o którym mowa w art. 81 ust. 2, w przypadku składki obliczanej od miesięcznej podstawy jej wymiaru; 228
- 2) iloczynu liczby miesięcy w roku składkowym, o którym mowa w art. 81 ust. 2, i minimalnego wynagrodzenia obowiązującego w pierwszym dniu tego roku składkowego, w przypadku składki obliczanej od rocznej podstawy jej wymiaru. 2. Przepis ust. 1 stosuje się również w przypadku, gdy ubezpieczony, o którym mowa w ust. 1, opłaca w tym samym roku kalendarzowym podatek dochodowy na zasadach określonych w art. 30ca ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych.”

Art. 81 ust. 2. Roczną podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne osób prowadzących działalność pozarolniczą, o których mowa w art. 8 ust. 6 pkt 1, 3, 4 i 5 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych oraz w art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców, opłacających podatek dochodowy na zasadach określonych w art. 27, art. 30c lub art. 30ca ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych, stanowi dochód z działalności gospodarczej ustalony za rok kalendarzowy jako różnica między osiągniętymi przychodami, w rozumieniu ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych, a poniesionymi kosztami uzyskania tych przychodów, w rozumieniu ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych, pomniejszony o kwotę opłaconych w tym roku składek na ubezpieczenia emerytalne, rentowe, chorobowe i wypadkowe, jeżeli nie zostały zaliczone do kosztów uzyskania przychodów. **Podstawa wymiaru składki w nowej wysokości obowiązuje od 1 lutego danego roku do 31 stycznia roku następnego, zwanego dalej „rokiem składkowym”.**

Czym jest roczne rozliczenie składki na ubezpieczenie zdrowotne

Od 1 stycznia 2022 roku podstawa wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne ustalana jest w zależności od tego, jaki rodzaj pozarolniczej działalności prowadzi płatnik składek oraz od tego, jaką formę opodatkowania stosuje do przychodów z tej działalności.

Każda osoba prowadząca pozarolniczą działalność, która opłaca składki na własne ubezpieczenia, w **2023 r. po raz pierwszy ma obowiązek złożyć roczne rozliczenie składki na ubezpieczenie zdrowotne**. Służy ono temu, aby ustalić składkę na ubezpieczenie zdrowotne za dany rok na podstawie przychodów/dochodów w nim osiągniętych. Składkę na ubezpieczenie zdrowotne za 2022 rok przedsiębiorcy muszą rozliczyć w 2023 roku [\[2\]](#). Płatnicy będą składać takie rozliczenie po raz pierwszy.

Kogo dotyczy roczne rozliczenie

Roczne rozliczenie składki zdrowotnej dotyczy Ciebie jako płatnika składek, jeżeli w 2022 roku w Twoim przypadku stosowana była jedna z poniższych form opodatkowania:

- zasady ogólne – podatek według skali,
- zasady ogólne – podatek liniowy,
- ryczałt od przychodów ewidencjonowanych.

ROZLICZENIE SKŁADKI ROCZNEJ

Do kiedy i jak przekazać roczne rozliczenie

Rozliczenie roczne przekazuje się w dokumencie za kwiecień 2023 roku:

- w ZUS DRA (blok XII) - działalność gospodarcza prowadzona jednoosobowo
- w ZUS RCA (blok III.F) - składki opłacane za inne osoby (np. pracowników, zleceniobiorców)

Ważne!

Dokument z rocznym rozliczeniem składki na ubezpieczenie zdrowotne za 2022 rok **składa się do 22 maja 2023 roku.**

Nowe wzory dokumentów ZUS DRA i ZUS RCA będą obowiązywały od 1 maja 2023 r., czyli począwszy od dokumentów rozliczeniowych składanych za kwiecień.

Z wyjaśnień ZUS: Dostosujemy programy Płatnik i ePłatnik do nowych wzorów dokumentów oraz udostępnimy w nich funkcje, które umożliwią roczne rozliczenie składki na ubezpieczenie zdrowotne.

Co wynika z rocznego rozliczenia?

SKŁADKA ZDROWOTNA:

opłacona w kwocie
wyższej niż ustalona

zwrot (chyba że zaległości za składki
lub nienależnie pobrane świadczenia z
ubezpieczenia społecznego)

opłacona w kwocie
niższej niż ustalona

obowiązek uregulowania
wraz ze składką za
kwiecień 2023 r., czyli do
22 maja 2023 r.

Jak złożyć wniosek o zwrot nadpłaty

- Wniosek o zwrot nadpłaty utworzymy na Twoim profilu płatnika na Platformie Ubezpieczeń Społecznych (PUE) ZUS. Sprawdź i podpisz wniosek, a następnie wyślij go do ZUS – do 1 czerwca 2023 roku. Nadpłatę przekażemy na rachunek bankowy, który jest zapisany na Twoim koncie płatnika składek, najpóźniej do 1 sierpnia.
- **Ważne!**
Na stronie www.zus.pl udostępnimy kalkulator, który pomoże w wyliczeniu rocznej składki na ubezpieczenie zdrowotne, jeśli będziesz składać dokumenty w wersji papierowej.
- Za każdy miesiąc prowadzenia działalności w 2022 roku musisz złożyć do ZUS dokumenty rozliczeniowe z ustaloną składką na ubezpieczenie zdrowotne. Dokumenty korygujące wysokość składki na ubezpieczenie zdrowotne za rok 2022, możesz złożyć:
- najpóźniej do dnia, w którym złożysz wniosek o zwrot nadpłaty,
- do 30 czerwca 2023 roku – jeśli nie składasz wniosku o zwrot nadpłaty.

- Zgodnie z przepisami prawa [1] korekta podstawy wymiaru składek i należnej składki na ubezpieczenie zdrowotne wykazywanych w dokumentach rozliczeniowych za poszczególne miesiące danego roku składkowego może być składana do ZUS nie później niż do końca drugiego miesiąca, licząc od upływu terminu do złożenia zeznania podatkowego [2] za ten rok kalendarzowy.
- Zeznanie, o wysokości osiągniętego dochodu (poniesionej straty) w roku podatkowym, podatnik obowiązany jest złożyć do urzędu skarbowego w terminie od 15 lutego lub do 30 kwietnia roku następującego po roku podatkowym (w zależności od formy opłacanego podatku). Zeznanie złożone przed początkiem terminu uznaje się za złożone w dniu 15 lutego roku następującego po roku podatkowym.
- Zatem korekta podstawy wymiaru składek i należnej składki na ubezpieczenie zdrowotne może być do ZUS złożona najpóźniej do 30 czerwca następnego roku.
- Wniosek o zwrot nadpłaty składki na ubezpieczenie zdrowotne można złożyć w terminie **od 15 lutego do 31 maja** [3]. Wnioski złożone po tym terminie nie będą rozpatrywane [4]. Pierwszy wniosek o zwrot będzie można złożyć w roku 2023 za rok 2022.

Uwaga!

W przypadku wystąpienia zaległości z tytułu składek lub nienależnie pobranych świadczeń z ubezpieczeń społecznych, do zwrotu których został zobowiązany płatnik składek, kwota zwrotu podlega zaliczeniu na poczet tych zaległości.

Jeśli wniosek nie zostanie złożony w terminie i na koncie podatnika nie będzie zaległości z tytułu składek lub nienależnie pobranych świadczeń z ubezpieczeń społecznych kwota zwrotu będzie podlegała rozliczeniu na poczet kolejnych zobowiązań.

Nadpłata lub niedopłata składki zdrowotnej

W przypadku nadpłaty składki zdrowotnej, ZUS we własnym zakresie przygotowuje i udostępni dla przedsiębiorców wniosek o zwrot nadpłaty, który należy zaakceptować **do 1 czerwca 2023 r.** Termin **zwrotu nadpłaconej składki to 1 sierpnia 2023**, pod warunkiem braku stwierdzonych zaległości.

W odwrotnej sytuacji, jeśli przedsiębiorca zapłacił zbyt niską kwotę tytułem składki zdrowotnej za rok 2022, będzie on zobowiązany do uregulowania różnicy wraz z zapłatą składki zdrowotnej za kwiecień 2023.

ZMIANA FORMY OPODATKOWANIA A SKŁADKA ZDROWOTNA

WAŻNE!

Przedsiębiorca zmieniający formę opodatkowania straci prawo do odliczenia składki zdrowotnej zapłaconej w styczniu. Niezależnie od tego, jaką formę opodatkowania wybierze.

Przedsiębiorca, który przechodzi z liniowego PIT na ryczałt albo odwrotnie, nie odliczy zapłaconej w styczniu składki zdrowotnej za grudzień. Dlaczego? – Generalnie przedsiębiorcy płacą kwoty na ubezpieczenie zdrowotne do 20. dnia następnego miesiąca. Składka za grudzień 2022 r. jest więc odprowadzana w styczniu 2023 r. Przedsiębiorca na ryczałcie albo liniowym PIT, który nie zmienia formy opodatkowania, odliczy ją w 2023 r. Jeśli zmieni zasady rozliczeń, nie odliczy tej składki zdrowotnej ani w 2023, ani w 2022 r. z ulgi nie skorzystają przedsiębiorcy, którzy przejdą z ryczałtu albo liniowego PIT na skalę. Im nie tylko przypadnie składka zapłacona w styczniu za grudzień, nie odliczą też następnych. Na skali preferencja w ogóle bowiem nie przysługuje.

- Przy podejmowaniu decyzji o zmianie formy opodatkowania trzeba pamiętać też o tym, że
- Ulgę tracą także przedsiębiorcy, którzy zmieniają formę rozliczeń za 2022 r. Prawo do wstecznej korekty zasad opodatkowania mają ryczałtowcy oraz liniowcy. Mogą rozliczyć 2022 r. według skali, ale wtedy składek już nie odliczą.
- Przypomnijmy, że ulga na składki zdrowotne obowiązuje od 1 lipca 2022 r. Przedsiębiorcy, którzy są na liniowym PIT, mają dwie możliwości. Pierwsza – zaliczyć składki zdrowotne do kosztów uzyskania przychodów. Druga – odliczyć od dochodu.
- Korzystniejsze jest zaliczenie składki do kosztów. Dzięki temu mamy niższy dochód. A u przedsiębiorców na liniowym PIT dochód jest nie tylko podstawą opodatkowania, ale także podstawą wymiaru składki zdrowotnej. Za jednym zamachem zmniejszymy więc podatek i wpłatę do ZUS. Tej dodatkowej korzyści nie będzie, jeśli składkę zdrowotną odliczymy od dochodu. Wtedy zapłacimy tylko niższy podatek.

POTENCJALNY PODATEK NALEŻNY

Art. 83. [Obniżenie wysokości składki]

1. W przypadku gdy składka na ubezpieczenie zdrowotne obliczona przez płatnika, o którym mowa w art. 85 ust. 1-13, zgodnie z przepisami art. 79 i art. 81, jest wyższa od kwoty ustalonej zgodnie z ust. 2b, składkę obliczoną za poszczególne miesiące obniża się do wysokości tej kwoty.

2. W przypadku nieobliczania przez płatnika, o którym mowa w art. 85 ust. 1-13, zaliczki na podatek dochodowy od osób fizycznych od przychodów wolnych od podatku dochodowego zgodnie z przepisami ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych, składkę obliczoną za poszczególne miesiące obniża się do wysokości 0 zł, z zastrzeżeniem ust. 3.

2a. W przypadku gdy składka na ubezpieczenie zdrowotne obliczona od przychodu wolnego od podatku dochodowego na podstawie art. 21 ust. 1 pkt 148 i 152-154 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych jest wyższa od kwoty ustalonej zgodnie z ust. 2b, którą płatnik obliczyłby, gdyby przychód ubezpieczonego nie był zwolniony od podatku dochodowego na podstawie tego przepisu, składkę obliczoną za poszczególne miesiące obniża się do wysokości tej kwoty.

2b. Kwotę, o której mowa w ust. 1 i 2a, stanowi zaliczka na podatek dochodowy, obliczona zgodnie z przepisami ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych w brzmieniu obowiązującym na dzień 31 grudnia 2021 r.

3. Jeżeli podstawę obliczenia składki na ubezpieczenie zdrowotne stanowi:

1) przychód ubezpieczonego wolny od podatku dochodowego na podstawie art. 21 ust. 1 pkt 23c, 46, 148 i 151-154 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych, od którego płatnik nie oblicza zaliczki na ten podatek,

2) przychód członka służby zagranicznej wykonującego obowiązki służbowe w placówce zagranicznej, z wyłączeniem dodatku zagranicznego i innych świadczeń przysługujących tym osobom,

3) przychód ubezpieczonego wolny od podatku dochodowego na podstawie art. 21 ust. 1 pkt 74 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych, od którego płatnik nie oblicza zaliczki na ten podatek, w stosunku do ubezpieczonych, o których mowa w art. 66 ust. 1 pkt 16,

4) przychód ubezpieczonego zwolniony od podatku na podstawie umów o unikaniu podwójnego opodatkowania lub innych umów międzynarodowych, od którego płatnik nie oblicza zaliczki na ten podatek, w stosunku do ubezpieczonych, o których mowa w art. 66 ust. 1 pkt 1 i 16,

5) inny niż wymieniony w pkt 4 przychód ubezpieczonego, od którego płatnik nie oblicza zaliczki na podatek dochodowy od osób fizycznych na podstawie art. 32 ust. 6 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych,

6) przychód z tytułu wykonywania pracy na podstawie umowy zlecenia albo innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z przepisami Kodeksu cywilnego stosuje się przepisy dotyczące zlecenia, lub przychód z tytułu pełnienia funkcji członka rady nadzorczej, od którego, na mocy przepisów ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych, pobiera się zryczałtowany podatek dochodowy

- składkę na ubezpieczenie zdrowotne płatnik, o którym mowa w art. 85 ust. 1-13, oblicza zgodnie z przepisami art. 79 i 81.

- **w rozliczeniu rocznym składek ZUS podatnicy, którzy zmieniają formę opodatkowania, będą musieli przeliczyć składkę raz jeszcze** – według zasad nowej formy.
- Przykładowo: [podatnik](#), który rozliczał się liniowo w 2022 roku, wyliczał składkę ZUS mnożąc dochód przez 4,9%. Jeśli zdecydował się przejść na zasady ogólne, w rozliczeniu rocznym będzie musiał składkę wyliczyć ponownie, z przepisów dla skali podatkowej. Będzie więc zmuszony pomnożyć dochód przez 9 i dopłacić różnicę do ZUS.
- Po zakończeniu roku podatnicy, którzy przeszli na skalę podatkową, w deklaracji DRA za kwiecień 2023 znajdą specjalną część, w której będą mogli wskazać, że rozliczają się na skali. Nie ma obowiązku korekty deklaracji ZUS DRA, które zostały złożone za rok 2022.

Imię i nazwisko podatnika:

.....

Adres zamieszkania:

.....

Numer NIP:

.....

Miejscowość i data

Do Naczelnika Urzędu Skarbowego w

.....

Oświadczenie o rezygnacji z opodatkowania w formie ryczałtu od przychodów ewidencjonowanych od 1 lipca 2022 roku

Na podstawie art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2022 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2022 poz. 1265) oświadczam, że w okresie od dnia 1 lipca do 31 grudnia 2022 roku rezygnuję z opodatkowania ryczałtem od przychodów ewidencjonowanych przychodów osiągniętych przeze mnie z pozarolniczej działalności gospodarczej.

Jednocześnie oświadczam, że dochody osiągnięte przeze mnie od dnia 1 lipca 2022 r. z pozarolniczej działalności gospodarczej będą opodatkowane na zasadach skali podatkowej.

.....

podpis podatnika

PONOWNY WYBÓR FORMY OPODATKOWANIA Odliczenie składki zdrowotnej

RYCZAŁT

SKALA

Zgodnie z art. 11 ust. 1a ustawy o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne przedsiębiorca opodatkowany ryczałem, ustalając podstawę opodatkowania podatkiem dochodowym, ma prawo do pomniejszenia przychodów o wartość 50% zapłaconych składek zdrowotnych: z tytułu pozarolniczej działalności gospodarczej opodatkowanej w formie ryczału od przychodów ewidencjonowanych, za osoby współpracujące z podatnikiem opodatkowanym w formie ryczału od przychodów ewidencjonowanych – jeżeli nie zostały zwrócone podatnikowi w jakiegokolwiek formie. Odliczenie zapłaconej składki zdrowotnej (50%) na ryczałcie możliwe jest wyłącznie w ramach zaliczki na podatek dochodowy. W związku z przejściem na skalę podatkową odliczenie składki zdrowotnej jest niemożliwe. Natomiast z racji tego, że nie przelicza się zaliczek na podatek, które wyliczane były w 2022 roku na ryczałcie, nie ma potrzeby dokonywania dodatkowych czynności w tym zakresie.

PONOWNY WYBÓR FORMY OPODATKOWANIA

Odliczenie składki zdrowotnej w zeznaniu rocznym po zmianie formy opodatkowania. Decydując się na przejście z ryczału lub podatku liniowego na skalę wstecz w 2022 roku, przedsiębiorca traci prawo do odliczenia składki zdrowotnej, zatem nie wykazuje jej w zeznaniu rocznym PIT-36 jako dodatkowe odliczenie. Składki zdrowotne wykazywane są wyłącznie na cele ustalenia kwoty dodatkowego zwrotu z tytułu ulgi na dzieci w części M. Natomiast nie obniżają podstawy opodatkowania lub kwoty podatku dochodowego.

	podatnik		małżonek	
	zł.	gr	zł.	gr
Składki na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne ⁷⁾	424.	1500.00	425.	

W ramach zeznania rocznego należy dodatkowo poinformować naczelnika urzędu skarbowego o zmianie formy opodatkowania wstecz za 2022 rok. W tym celu zaznacza się w części C poz. 60 (61 w przypadku małżonka), jeżeli pierwotną formą opodatkowania był podatek liniowy, oraz poz. 64 (65 w przypadku małżonka), jeżeli pierwotną formą opodatkowania był ryczałt od przychodów ewidencjonowanych.

C. INFORMACJE DODATKOWE (Należy zaznaczyć właściwe kwadraty). W przypadku zaznaczenia kwadratu w poz. 44 lub 45 należy wypełnić załącznik PIT/SE.		
Podatnik	Małżonek	
36. ☐	37. ☐	uzyskiwał przychody wyłącznie z emerytury - renty zagranicznej
38. ☐	39. ☐	korzystał, w roku podatkowym wykazany w poz. 5, ze zwolnienia na podstawie art. 44 ust. 7a ustawy
40. ☐	41. ☐	korzystał, w jednym z pięciu lat poprzedzających rok wykazany w poz. 5, ze zwolnienia na podstawie art. 44 ust. 7a ustawy i w roku podatkowym wykazany w poz. 5 dokonuje doliczenia na podstawie art. 44 ust. 7i ustawy
42. ☐	43. ☐	występuje o zwrot niewykorzystanego odliczenia na podstawie art. 26ea ustawy
44. ☐	45. ☐	korzystał, w roku podatkowym wykazany w poz. 5, ze zwolnienia na podstawie art. 21 ust. 1 pkt 63a lub 63b ustawy
46. ☐	47. ☐	wybrał metodę ustalania daty powstawania przychodów na podstawie art. 14 ust. 1j ustawy
48. ☐	49. ☐	wybrał metodę ustalania różnic kursowych, o której mowa w art. 14b ust. 2 ustawy
50. ☐	51. ☐	rezygnuje ze stosowania metody ustalania różnic kursowych, o której mowa w art. 14b ust. 2 ustawy
52. ☐	53. ☐	wybrał prowadzenie ksiąg rachunkowych na podstawie art. 24a ust. 5 ustawy
54. ☐	55. ☐	wybrał kwartalny sposób wpłacania zaliczek na podstawie art. 44 ust. 3g ustawy
56. ☐	57. ☐	wybrał wpłacanie zaliczek w formie uproszczonej na podstawie art. 44 ust. 6b ustawy
58. ☐	59. ☐	złożył sprawozdanie o realizacji uprzedniego porozumienia cenowego APA-P
60. ☒	61. ☐	wybrał opodatkowanie na zasadach określonych w art. 27 ustawy dochodów osiągniętych w 2022 r. z pozarolniczej działalności gospodarczej, które przez cały 2022 r. opodatkowane były na podstawie art. 30c ustawy
62. ☐	63. ☐	wybrał opodatkowanie na zasadach określonych w art. 27 ustawy dochodów osiągniętych w 2022 r. z działów specjalnych produkcji rolnej, które przez cały 2022 r. opodatkowane były na podstawie art. 30c ustawy
64. ☒	65. ☐	wybrał opodatkowanie na zasadach określonych w art. 27 ustawy dochodów osiągniętych w 2022 r. z pozarolniczej działalności gospodarczej, które przez cały 2022 r. opodatkowane były ryczałtem od przychodów ewidencjonowanych
66. ☐	67. ☐	wybrał opodatkowanie na zasadach określonych w art. 27 ustawy dochodów osiągniętych w 2022 r., o których mowa w art. 10 ust. 1 pkt 6 ustawy (tzw. najem prywatny), które przez cały 2022 r. opodatkowane były ryczałtem od przychodów ewidencjonowanych
68. ☐	69. ☐	wybrał opodatkowanie na zasadach określonych w art. 27 ustawy dochodów osiągniętych w 2022 r. ze sprzedaży przetworzonych produktów rolniczych i zwierzęcych, które przez cały 2022 r. opodatkowane były ryczałtem od przychodów ewidencjonowanych

PONOWNY WYBÓR FORMY OPODATKOWANIA

Odliczenie składki zdrowotnej

LINIOWY

SKALA

W przypadku opodatkowania podatkiem liniowym przedsiębiorca ma dwie możliwości odliczenia zapłaconych składek zdrowotnych: z tytułu pozarolniczej działalności gospodarczej opodatkowanej podatkiem liniowym, za osoby współpracujące z podatnikiem opodatkowanym podatkiem liniowym – jako koszt w KPiR (art. 23 ust. 1 pkt 58 ustawy o PIT) lub bezpośrednio w zaliczce na podatek dochodowy jako pomniejszenie dochodu do opodatkowania (art. 30c ust. 2 pkt 2 ustawy o PIT). Odliczenie składki zdrowotnej (bez względu na sposób ujęcia odliczonych składek) nie może przekroczyć w 2022 roku limitu 8 700 zł. W 2023 roku limit ten został podniesiony i wynosi 10 200 zł. W związku z powyższym zmiana formy opodatkowania wstecz na skalę podatkową z podatku liniowego zobowiązuje przedsiębiorcę do wyksięgowania z kosztów odliczonej składki zdrowotnej. Podatnik na podatku liniowym prowadził bowiem w 2022 roku KPiR, tak więc wystarczy, aby dostosował ją do zasad opodatkowania skalą podatkową. Składki zdrowotne należy wyksięgować z kosztów poprzez utworzenie dowodu wewnętrznego. Jako SCHEMAT KSIĘGOWY trzeba wybrać opcję KOSZTY PROWADZENIA DZIAŁALNOŚCI. Jeżeli odliczenie składki zdrowotnej miało miejsce bezpośrednio w zaliczce na podatek dochodowy, to podatnik, przechodząc z podatku liniowego na skalę podatkową, nie musi dokonywać dodatkowych czynności. Wynika to z faktu, że przez cały rok prowadził KPiR, która jest poprawna dla obu form opodatkowania.

Dziękujemy za uwagę.

Wektor Wiedzy

Kierunek Twojego rozwoju.

ul. Lawendowa 1 | 35-605 Rzeszów

17 283 10 45

biuro@wektorwiedzy.pl

www.wektorwiedzy.pl

Zapraszamy do wysyłania pytań na adres:

szkolenia@wektorwiedzy.pl